

Kuopion Kumpusaaren rahtisatama, laivalaiturin ja maapenkereen laajennus, yleissuunnitelman hyväksyminen nähtävillä olo varten**Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen
Kaupunginhallitus**

Kohde

Kuopion syväsatama sijaitsee Kumpusaaren pohjoisrannalla Kallaveden rannalla, Haapaniemen (008) kaupunginosassa, noin 1,5 km keskustasta etelään. Alueella on voimassa Keskeisen kaupunkialueen yleiskaava, jossa suunnittelualue on L- aluetta (liikennealue) ja LV -aluetta (vesiliikenne-alue). Alueella on voimassa asemakaava ak773, jossa Suunnittelualue on LS-aluetta (satama-alue).

Sataman laajennustarve liittyy Saimaan kanavan sulkujen uusimiseen. Suomen hallitus on esittänyt kanavan sulkujen pidentämiseen 90 miljoonan euron valtuutta syksyllä 2020. Sulkuja pidennetään noin 11 metrillä uusimalla ja siirtämällä sulkujen yläportit. Tämän hetken tietojen mukaan sulkuporttien suunnitelmat viimeistellään kesällä 2021, urakan tarjousvaihe alkaa loppukesällä 2021 ja rakennustyöt pääsevät käyntiin keväällä 2022 lumien sulettua.

Kun sulkujen pidentämishanke saadaan käyntiin ja sulut pidennettyä, aluskoon Saimaalla arvioidaan pitenevän melko nopeasti. Tulevaisuudessa aluksien pituus voi olla enintään noin 93,0 m. Nykyinen Kumpusaaren sataman laivalaituri on pituudeltaan noin 80,0 m. Laiturin pidentäminen mahdollistaa tarvittavan rahtiliikenteen satamassa myös tulevaisuudessa. Pidennystarpeeksi arvioidaan 15 - 20 m.

Kohteen sijainti on esitetty liitteenä olevalla sijaintikartalla. Laiturin pidentämisen lisäksi nykyinen laituri saneerataan mm. korjaamalla sen betonipintoja ja suojaruosteita. Laiturin itäpuolista rantapenkerettä laajennetaan siten, että liikennöintiolosuhteet laiturin vierellä paranevat ja rekkaliikenne voi kulkea laiturin ja viereisen katoksen välistä puutavaran säilytys-alueelle. Lisäksi saneerataan laiturin taustan satamakenttä ja liikennealue sekä uusitaan alueen sadevesiviemärintirakenteet ja valaistus.

Suunnitelman sisältö

Laiturin laajennus

Pidennettävä laituri on tukiseinäperusteinen (teräsponttiseinä) laituri, jonka yläosa on betonilaatta ja ponttiseinän takana on louhetäyttö. Laiturin länsipäässä on ramppi/peräporttipaikka. Laiturin perusosa on noin 50 vuotta vanha. Laituria on saneerattu noin 20 vuotta sitten, jolloin mm. rakennettiin eroosiolaatta pohjaan ja betonikansi laiturin päälle.

Suunnittelun lähtökohtana on ollut laiturin laajennuksen sijoittaminen satama-altaan länsireunalle olemassa olevan tukiseinäperusteisen laiturin jatkeelle.

Yleissuunnitelmassa tarkasteltiin neljää eri vaihtoehtoa:

- Porapaaluperusteinen teräsbetonikansirakenne, jonka alla on lohkariverhoitu luiska
- Porapaaluperusteinen kallioon ankkuroitu tukiseinärakenne
- Tukimuuriperusteinen laitur
- Ponttiseinäperusteinen laitur

Laiturin laajennuksen sijoittuminen on esitetty liitteenä olevassa asemapiirustuksessa VIH2481 ja eri vaihtoehtojen periaateleikkaukset liitepiirustuksessa VIH2481-1-2.

Tarkastelun perusteella kohteeseen eivät sovellu tukimuurirakenne ja teräsponttiseinärakenne, koska näiden vaihtoehtojen toteutus edellyttäisi syviä kaivuja aivan nykyisen rakenteen vieressä. Tämä ei onnistu vaarantamatta nykyisen laiturin rakennetta.

Teknistaloudellisessa vertailussa toteutuskelpoiset vaihtoehdot todettiin käytettävyydeltään ja käyttökustannuksiltaan samanarvoisiksi. Rakentamiskustannukset olivat edullisemmat porapaaluperusteisessa teräsbetonikansirakenteessa. Tällä perusteella sitä päätetään esittää toteutusratkaisuksi, joka otetaan lähtökohdaksi rakennussuunnitelman laatimisessa.

Nykyisen laiturin saneeraus

Yleissuunnitelman yhteydessä teetettiin nykyiselle laituriosuudelle kuntoarviotutkimus. Raportissa on esitetty mm. seuraavia toimenpideehtoja:

- Betonikannen hulevesien ohjauksen parantaminen muotoiluvalulla tai vastaavalla pintauksella tai kuivatusurien teko
- Reunapalkin halkeamien injektoiminen
- Saumojen tiivistäminen
- Reunapalkin suojaaminen
- Reunalankkujen ja törmäyssuojien uusiminen tai korjaus
- Pelastusrenkaan ja köyden lisääminen telineineen

Kuntoarvioraportti huomioidaan rakennussuunnittelussa, jonka yhteydessä tehdään tarvittavia lisäselvityksiä sekä esitetään yksityiskohtaisesti tarvittavat toimenpiteet nykyisen laiturin kunnostamiseksi.

Rantapenkereen laajennus

Laiturin laajennuksen itäpuolelle tehdään rantapenkerettä laajentamalla parannettu kulkuyhteys, joka palvelee liikennettä satama-alueen ja laiturin itäpuolella olevan varastokentän välillä. Penkereen laajennuksessa nykyisen rantaluiskan lohkareverhous puretaan ja mahdolliset heikkokantoiset maat poistetaan. Uusi täyttö tehdään sekalouheesta ja uudet luiskat verhotaan järeällä louheella olemassa olevaa verhousta vastaavasti. Rantapenkereen reuna varustetaan maantiekaitteella.

Rantapenkereen laajennuksen sijoittuminen on esitetty liitteenä olevassa asemapiirustuksessa VIH2481 ja penkereen laajennuksen periaateleikkauspiirustuksessa VIH 2481-2-2.

Laiturin taustan satamakentän ja liikennealueen saneeraus

Laiturin tausta-alueelle tehdään asfaltoitu kenttä/liikennealue. Tarvittaessa tehdään massanvaihtoa tarvittavassa laajuudessa sekä uudet rakennekerrokset.

Uudet liikennealueet varustetaan tarvittavilla kaiteilla ja liikenteenohjausjärjestelyillä. Satama-alueen ja varastokentän raja varustetaan portilla.

Sadevesiviemäröinti

Nykyinen laiturin tausta-alueen sadevesijärjestelmä perustuu siihen, että sadevedet valuvat laiturin reunan yli vesistöön. Laiturin laajennusosuuden tasausjärjestely tehdään siten, että nykyinen laituri ja laajennusosa liittyvät toisiinsa ilman kynnyksiä.

Tausta-alueelle rakennetaan tarvittava hulevesiviemärijärjestelmä. Tarvittaessa alueen sadevedet johdetaan hiekan- ja öljynerotusjärjestelmien sekä mitta- ja purkukaivon kautta vesistöön. Järjestely varustetaan tarvittaessa sulkulaitteistolla, jotta mahdollisen päästön takia likaantuneiden sadevesien pääsy suoraan vesistöön voidaan estää.

Uusi sadevesijärjestelmä suunnitellaan yksityiskohteisesti rakennussuunnittelutyön yhteydessä.

Valaistus

Laiturialueen valaistus uusitaan urakan yhteydessä. Laiturin laajennuksen yhteydessä nykyinen laiturin itäpäässä sijaitseva valaisinmasto puretaan ja korvataan uudella mastolla, joka asennetaan laiturilaajennuksen itäpuolelle. Tällöin masto ei häiritse laiturialueella mahdollisesti tehtäviä erikoisnostoja. Riittävän valaistuksen aikaansaamiseksi uusi masto hankitaan nykyistä 20 m korkeata mastoa korkeampana 30 m mastona.

Alueen muissa nykyisissä mastoissa olevat valaisimet päivitetään uusiin led-valoilla toimiviin heittimiin. Tarkemmin valaisintyypit, määrät, tehot ja optiikat määritetään rakennussuunnittelun yhteydessä. Valaistuksen jatko-suunnittelussa huomioidaan myös ympäristöön kohdistuvan häikäisyn minimointi ja tarkastellaan valaistuksen ohjausjärjestelmän uusimista.

Kustannukset

Kohteen rakentamisen kustannusarvio on noin 720 000 € (alv 0%). Arvio sisältää rakennusosat ja työmaatehtävät.

Vaikutusten arviointi

Hanke on sataman tulevaisuuden toiminnan kannalta tärkeä. Sen toteuttaminen mahdollistaa tarvittavan rahtiliikenteen satamassa myös tulevaisuudessa ja kohentaa sataman toiminnallisuutta ja rakenteiden tasoa selvästi nykyistä. Hanke tukee alueen teollisuutta ja vientiä ja sillä on siten laajempaakin yhteiskunnallista vaikutusta.

Kohteen rakentamisen arvioidaan aiheuttavan työn aikana vesistön saumentumista ja lieviä vesistövaikutuksia. Vesistötyön suorittamiselle haetaan vesilain mukainen lupa aluehallintovirastosta. Lupaprosessin aikana vesistövaikutukset tullaan tarkastelemaan tarkemmin.

Ilmastopoliittiset vaikutukset ovat neutraalit. Kohteen rakentamien aiheuttaa hieman päästöjä, mutta ei merkittävästi. Toisaalta laivaliikenne on hiilidioksidipäästöjä verratessa kaikkein ympäristöystävällisin kuljetusmuoto etenkin suurien rahtimäärien kuljetuksessa.

Kuopion kaupunki

Kaupunkirakennelautakunta

08.09.2021

17 §

Esitys

Esitän, että kaupunkirakennelautakunta hyväksyy yleissuunnitelmaehdotuksen nähtävillä oloa varten.

Liitteet

- 17 3217/2021 Kuopio Rahtisatamalaajennus YS sijaintikartta
- 18 3217/2021 VIH2481_Kuopio Rahtisatamalaajennus YS asemapiirustus
- 19 3217/2021 VIH2481-1_2_Kuopio Rahtisatama laivalaiturin laajennus YS periaateleikkaukset
- 20 3217/2021 VIH2481-2_2 Kuopio Rahtisatama maapenkereen laajennus YS periaateleikkaus

Valmistelija

Janne Korhonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5203

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy apulaiskaupunginjohtajan esityksen.

Päätös

Merkitään, että suunnitteluinsinööri Janne Korhonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn ajaksi.

Merkitään, että korjataan esityksen ensimmäisessä kappaleessa ilman-suunta: keskustasta etelään (ei pohjoiseen).

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

